

EATR

historii lokalnych w Europie Środkowej

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2015

•
• Visegrad Fund
•

Teatr historii lokalnych w Europie Środkowej

[Kup książkę](#)

Teatr historii lokalnych w Europie Środkowej

pod redakcją
Ewy Wąchockiej, Doroty Fox, Anety Głowackiej

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2015

[Kup książkę](#)

Redaktor serii: Studia o Kulturze
Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska

Recenzent
Dariusz Kosiński

Wydawnictwo w ramach projektu „Teatr historii lokalnych w Europie Środkowej”.
Projekt współfinansowany z międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego.

Publication within the project „The theatre of local histories in Central Europe”
The project is co-financed by the International Visegrad Fund.

www.visegradfund.org

Spis treści

Słowo wstępne (<i>Dorota Fox, Aneta Głowacka, Ewa Wąchocka</i>)	9
---	---

Małgorzata Leyko

Teatralizacja historii lokalnych w formacie R/W	13
---	----

Teatr miejsca / pamięć miejsca

Dorota Fox

W kopalni i wokół kopalni. Przedsięwzięcia teatralne Sceny Propozycji działającej przy zabrzańskim Stowarzyszeniu „Pro Futuro”	27
--	----

Zbigniew Władysław Solski

<i>Niskie Łąki</i> Tymoteusza Karpowicza	39
--	----

Jacek Mikołajczyk

<i>Carmen</i> wśród Ruin. Teatr w miejscu odzyskanym	50
--	----

Olga Maciupa

Teatr NN jako alternatywne archiwum pamięci o Żydach w Lublinie	61
---	----

Mirosława Kozłowska

Odzyskiwanie i osvajanie historii Ziem Odzyskanych. Performatywne kreacje miejsca. Rekonesans	71
---	----

Tatjana Lazorčáková

Mentalność i atmosfera miejsca — teatralna autoidentyfikacja Ostrawy i regionu ostrawskiego	89
---	----

Kama Pawlicka

„Ten świat jest takim, jakim go czynimy”. Teatr Modrzejewskiej w Legnicy jako medium historii i tożsamości lokalnej 96

Andrzej Buck

Dramat lubuski w kontekście rekonstrukcji historii i przestrzeni lokalnych . . . 105

Joanna Bobula

Próba zachowania i popularyzacji kultury lokalnej w wielopokoleniowym Teatrze Huculskim 125

Mity i antymity lokalności**Ewa Bal**

Performowanie lokalności 137

Aneta Głowacka

Lokalność w budowaniu porozumienia z publicznością na Górnym Śląsku . . . 148

Piotr Dobrowolski

Przed teatrem historia leży. Opowieści lokalne na scenach poznańskiego Teatru Nowego 167

Małgorzata Andrzejak-Nowara

Tożsamość i doświadczenie postpamięci na przykładzie *Dwunastu stacji* Mikołaja Grabowskiego z Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu 181

Pola Sobaś-Mikołajczyk

Czego nie słyhać w miasteczku na K. lub na S., nawet gdy się to powie ze sceny 192

Kamila Paprocka

Teatr Węgajty/Projekt Terenowy, czyli wielka narracja odzyskana przez narrację litotyczną 203

Anna Korzeniowska-Bihun

Zona czarnobylska we współczesnej dramaturgii ukraińskiej 212

Pola napięć**Magdalena Gołaczyńska**

„Miasto pęknięte” — legniczanie wobec „swoich Ruskich” 225

Attila Szabó

Strategie teatralnego zaangażowania pamięci kolektywnej jako sposób radzenia sobie z przeszłością w multikulturowej społeczności rumuńskiego miasta Târgu Mureș (Marosvásárhely) 236

Daniel Warmuz

PanoDráma. Węgierski teatr dokumentalny w sprawie mniejszości romskiej . . . 254

Miron Pukan

Teatr im. Aleksandra Duchnowicza w Preszowie jako forma manifestowania kultury mniejszości 268

Miroslav Ballay

Terapeutyczna rola teatru grup marginalizowanych na Słowacji 281

Elena Knopová

Teatr włączenia społecznego jako element kształtowania historii lokalnej . . . 290

Tropy historii**Anna Sobiecka**

Teatralne remiksowanie historii jako wariant historii lokalnych 305

Paweł Stangret

Metonimia wspólnoty narodowej — przypadek Tadeusza Kantora i duetu Demirski/Strzępka 323

Dagmar Podmaková

Bohaterowie historii narodowej postaciami współczesnego teatru słowackiego . . 334

Katarzyna Peplińska

Transformacja ustrojowa na teatralnej scenie badana 349

Jan Ciechowicz

Gombrowicz w Gdyni (wokół *Kolibra lotu ostatniego* Pawła Huelle) 359

Karolina Prykowska-Michalak, Monika Wąsik

Globalne ambicje — lokalne działania. Sektorowe badania teatru łódzkiego prowadzone metodą danych zastanych 371

Indeks osobowy (oprac. *Aneta Głowacka, Dorota Fox*) 389

Słowo wstępne

Lokalizm czy raczej renesans lokalizmu na świecie jest jednym z najbardziej niezwykłych, zaskakujących zjawisk społecznych końca XX wieku. „Wydaje się, że obecnie lokalizm staje się nie tylko modą, nie tylko szansą rozwoju — pisał w 1989 r. Bohdan Jałowiecki — ale swojego rodzaju światopoglądem, który wyznaje na świecie coraz więcej zwykłych obywateli, ale także przedsiębiorców, menedżerów i polityków”¹. Jako przybierający na sile ruch czy tendencja lokalizm dotyczy aspektów strukturalno-politycznych określonych szerszych zbiorowości i może być uznany za pewien typ ładu społecznego. Oznacza względną autonomię oraz upodmiotowienie społeczności lokalnych w zakresie gospodarczym, społecznym i kulturalnym w ramach szerszego układu społeczno-przestrzennego i politycznego. Wiąże się też niewątpliwie z dążeniami integracyjnymi bądź reintegracyjnymi tych społeczności. Odradzanie się lokalnych form i struktur życia społecznego, które przez wieki były dominującą cechą organizacji społeczeństw europejskich, to dynamiczny proces — spłot różnych przyczyn i okoliczności, również takich, które mają charakter specyficzny dla konkretnej zbiorowości, czyli właśnie lokalny. Oczywiście nie ulega wątpliwości, że z jednej strony stanowi ono odpowiedź na postępującą globalizację współczesnego świata, z drugiej jednak — jak wskazują socjologowie — jest też reakcją na kryzys państwa, a ściślej polityki państwowej w dziedzinie życia społecznego i gospodarczego, wyrażającej się w hipertrofii roli państwa, między innymi w jego nadmiernej ingerencji w sprawy o istotnym znaczeniu mające głównie wymiar środowiskowy. W krajach Europy Środkowo-Wschodniej potężnym impulsem do poszukiwania/odkrywania lokalności — równoległe z procesem umacniania narodowości i przebudowy organizmów państwowych — stały się transformacje ustrojowe, społeczne i ekonomiczne po roku 1989.

¹ B. JAŁOWIECKI: *Rozwój lokalny*. Warszawa 1989.

Współczesny lokalizm formuje poszerzającą się stale domenę nowych rodzajów spontanicznej aktywności, ale jest — przede wszystkim — wyrazem budzenia się lokalnej świadomości. Elementami konstytuującymi społeczność lokalną nie są bowiem tylko: przestrzeń geograficzna i wydzielone w niej ludzkie terytorium, zamieszkująca to terytorium ludność, więzi łączące ludzi i instytucje, poczucie przynależności do miejsca zamieszkania. Czynnikiem bardziej lub mniej znaczącym jest również — nie zawsze wspólna — historia. O istnieniu odrębnej tożsamości kulturowej decyduje zarówno obecny kształt struktury społecznej, jak i wchodząca w skład zbiorowego doświadczenia przeszłość. Tożsamość zbiorowa społeczności, podobnie jak każdej grupy, powstaje przecież w wyniku nakładania się dwóch — czasem zestrojonych, częściej ścierających się — perspektyw: teraźniejszości i przeszłości. W czasach zmian, takich jak obecne, ludzie i grupy społeczne często zwracają się ku przeszłości, nie dlatego tylko, że posiada ona moc gromadzenia wspomnień. O ile jednak niegdyś, zwłaszcza w momentach zagrożeń, przeszłość była skarbnicą, która przechowuje wzory działań i zachowań społecznych, to dziś w zasadzie nie spełnia już takiej roli albo spełnia rzadko, a pamięć odnaleziona staje się raczej narzędziem zakotwiczenia i/lub potwierdzenia lokalnej tożsamości. Reaktywowanie, przepracowywanie, przedstawianie historii może być nie tylko przejawem istniejącej samoidentyfikacji zbiorowości, lecz także instrumentem jej kreacji.

Współczesne teatry — zwłaszcza w mniejszych ośrodkach — coraz częściej angażują się w życie lokalnych społeczności. W proponowanych spektaklach chętnie podejmują tematy związane z historią oraz kulturową i etniczną tożsamością miejsca, w którym działają. Twórcy teatralni poddają refleksji działanie mechanizmów pamięci, przywołują przeżycia indywidualne i zbiorowe, nieuwzględnione w ogólnodostępnej wersji historii. Zazwyczaj jest to tzw. historia lokalna, przyspieszona historia wydarzeniowa, najczęściej powiązana jednak (bo trudno przecież te nurty od siebie oddzielić) z dziejami o ponadlokalnym znaczeniu, które biegły trajektorią wojen, upadku i powstawania mocarstw, kształtowania się politycznych makrostruktur — oglądanymi z pozycji miejscowej społeczności. I jest też historia codzienna, w której czas płynął powoli, w rytmie „długiego trwania”; scena, na której rozgrywały się niezauważalnie procesy zmiany i rozwoju, rodziły się niedostrzegalne zrazu wzorce i praktyki wspólnotowe, nigdy w kronikach nie odnotowane. W rzeczywistości zdominowanej przez procesy globalizacyjne, działalność teatrów — polegająca na odkrywaniu miejscowych legend i budowaniu wspólnotowych narracji — okazuje się istotnym elementem w tworzeniu tożsamości grupy, miejsca czy regionu. W pewnym sensie wpisuje się również w odżywające ideologie narodowościowe. Twórcy teatralni nie tylko podejmują tematy związane z kulturową i etniczną tożsamością miejsca, ale również wprowadzają do teatru problematykę społeczną, ekonomiczną czy polityczną. Tym samym spektakle stają się forum dla mniejszości etnicznych i narodowych. Artyści za pośrednictwem sztuki udzielają głosu grupom mar-

ginalizowanym ze względów ekonomicznych czy społecznych. Teatr związany z miejscem zaczyna więc odgrywać istotną rolę w życiu społecznym.

Tej szeroko rozumianej lokalności i związkom teatru z miejscem, w którym funkcjonuje, była poświęcona międzynarodowa konferencja naukowa „Teatr historii lokalnych w Europie Środkowej”, zorganizowana przez Zakład Teatru i Dramatu Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych Uniwersytetu Śląskiego we wrześniu 2014 r., której książka jest pokłosiem. Partnerami projektu, wspartego finansowo przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, byli: Instytut Wiedzy Filmowej i Teatralnej Słowackiej Akademii Nauk, Katedra Studiów Teatralnych, Filmowych i Medialnych Uniwersytetu im. Pałackiego w Ołomuńcu oraz Węgierskie Muzeum i Instytut Teatru w Budapeszcie.

W rozmowie o współczesnym teatrze, który zajmuje się lokalnością, zaproponowaliśmy zagadnienia związane z teatrem jako formą manifestowania zarówno kultury mniejszości, jak i tożsamości miejsca — w opozycji do mechanizmów globalizacji; poświęcone budowaniu i odzyskiwaniu przez teatr utraconej tożsamości grupy; polityce pamięci i praktykom upamiętniającym, a także formom przywracania pamięci miejsca, ludzi i społeczności, co jednocześnie czyni z teatru archiwum alternatywne do archiwów oficjalnych, pozwalające na rewizję oficjalnej historii wpajanej w procesie edukacji. Ostatnią grupę zagadnień stanowiły zjawiska związane z zaangażowaniem teatru w działalność terapeutyczną oraz jego uwikłaniem w lokalną historię i politykę.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele wszystkich krajów Grupy Wyszehradzkiej, okazuje się bowiem, że lokalność jest w Europie Środkowej tematem ciągle aktualnym. Kraje w tej części Europy łączy podobna przeszłość, związana z przynależnością do bloku państw komunistycznych, a później z przemianami towarzyszącymi transformacji ustrojowej. Przejście do gospodarki rynkowej pociągnęło za sobą nie tylko zmiany polityczne, ale również kulturalne i społeczne: zderzenie narodowych kultur z kulturą globalną w nowym świetle postawiło problem lokalnej tożsamości. Wykorzystaniu przez twórców specyfiki miejsca, historii zastanych i performowaniu tożsamości dawnych i nowych jego mieszkańców poświęcony jest pierwszy blok artykułów, zatytułowany TEATR MIEJSCA / PAMIĘĆ MIEJSCA. W społeczeństwach szczególnie mocno naznaczonych piętnem dziejów miejsce to nie synonim krajobrazu, ale złożony konglomerat języka, historii i przestrzeni. Charakterystyczne dla tych społeczności jest poczucie przemieszczenia (nawet jeśli ich członkowie nigdy nie zmieniali miejsca pobytu), niepokojące poczucie rozdźwięku między empirycznym doświadczeniem rzeczywistości a językiem, który stosuje się do jej opisu. Tworzenie narracji pomagających uzgodnić język z przestrzenią, może być jednocześnie drogą, na której kształtuje się doświadczenie zamieszkiwania, w głębokim tego słowa znaczeniu.

Część druga poświęcona jest mitotwórczej i antymitotwórczej roli teatru, jaką spełnia on wobec tożsamości lokalnych. Społeczności niewolone mają bardzo

silną potrzebę powrotu do przeszłości, gdzie kryją się mityczne źródła nieskażonej przez wpływy hegemonów (zaborców, dominującą większość) tożsamości, co często wiąże się ze swoistą nostalgią czy nawet sentymentalizmem. W istocie — jak pokazują nierzadko autorzy — przeszłość może być jedynie metaforycznie odzyskana, ale nigdy nie zrekonstruowana; można tylko rewidować i odtwarzać ją we fragmentach albo ożywiać bądź kreować kompensacyjne mity.

Część trzecia gromadzi teksty, których autorzy prezentują sfery napięć i konfliktów mających częstokroć źródła w bliższej lub dalszej historii. Mają one swój odrębny charakter, z jednej strony ze względu na położenie geograficzne tych krajów, niejako na peryferiach Europy Zachodniej. Z drugiej — w wyniku przetasowań historycznych i politycznych — w krajach tych żyją mniejszości narodowe i etniczne, które w dalszym ciągu pielęgnują własną kulturę i tradycję, i coraz częściej stają się obiektem zainteresowania teatru.

Osobną grupę w wystąpieniach konferencyjnych stanowiły referaty, które prezentowały teatry współpracujące z osobami marginalizowanymi w społeczeństwie ze względu na upośledzenie mentalne lub fizyczne, pokazując ich duży potencjał wspólnototwórczy i wpływ na tworzenie specyfiki miejsca.

Autorzy tekstów zawartych w ostatnim bloku TROPY HISTORII śledzą w scenicznych wypowiedziach artystów związek między przeszłością a teraźniejszością; historię, również tę nieoficjalną, nierzadko dziejącą się na peryferiach dominującego dyskursu. Problematyka historii przewija się w wielu wcześniejszych tekstach, jednak w artykułach zgromadzonych w tej części objawia się ona w losach konkretnych postaci ze świata polityki, literatury i sztuki lub w doświadczeniach bohatera zbiorowego.

Formuła teatru związanego z miejscem, jeszcze nie tak dawno charakterystyczna dla zaledwie kilku teatrów, przynajmniej w Polsce, staje się coraz bardziej popularną strategią prowadzenia teatru, który tym samym zaczyna odgrywać rolę medium historii lokalnych.

Dorota Fox, Aneta Głowacka, Ewa Wąchocka

Indeks osobowy

- A**
Abramović Marina 307
Abramowicz Mieczysław 117, 361
Ackernecht Erwin 79
Adamek Beata 106
Adamiecka-Sitek Agata 43
Adamová Zuzanna 271
Adler Margot 196
Aioanei Virgil 238
Aioznei Virgil 238
Ajmatov Čingiz 271
Alvensleben Albrecht von 319
Amsterdamski Stefan 165, 324, 370
Anastazja 84, 85
Anderson Benedict 139, 168, 326, 331
Anderson Laurie 306
Angel-Engelówna Janina 79
Angerman Paweł 158
Ankersmit Frank 326
Anna Jagiellonka 74, 75
Appadurai Arjun 139—140
Arje Paweł 213—214, 216—221
Assmann Aleida 68
Assmann Jan 68, 156, 159, 188
Atamaniuk Jurij 131
Augé Marc 37
- B**
Babiak Michał 342
Babicki Krzysztof 365—366, 368
Bach von Alexander 277—278
Bachelard Gaston 105
Bachtin Michail Michajłowič 66—67, 272—273, 275
Bal Ewa 137—138
Balabán Jan 89, 92
Balcerzan Edward 46
Ballay Miroslav 283
Ballek Rastislav 271, 343—344
Baluch Wojciech 174
Bánki Gergely 258
Banu Georges 282
Bányai Kelemen Barna 238, 248
Barba Eugenio 203, 210
Barecki Zbigniew 27
Bartha József 248
Bartmiński Jerzy 64
Bartnikowski Andrzej 319
Bartsch Kata 260
Bátorová Mária 340
Baudrillard Jean 141
Bauman Zygmunt 209
Bausch Pina 307
Becker Michael 114
Beling Artur 107
Bell Daniel 372
Benedyktowicz Danuta 64
Benedyktowicz Zbigniew 64
Benjamin Walter 33
Berekméri Katalin 238
Berg Max 41
Bergson Henri 330
Bezruč Petr 92

- Białas Zbigniew 148, 157, 161, 319
 Białko Andrzej 330
 Białoszewski Miron 306
 Biegalski Bogdan 113—114
 Bielicki Tomasz 31
 Bielik-Robson Agata 325
 Bishop Claire 13
 Bizet Georges 51, 58
 Blau Herbert 23
 Bluszcz Przemysław 226
 Błoński Jan 105, 359
 Błuszkowski Jan 328, 330
 Boal Augusto 256, 261
 Bobula Joanna 125
 Bodnár Norbert 272, 275—276, 278
 Bogacki Michał 15—16
 Bogajewska Małgorzata 121
 Bogusław I 75
 Bogusław X 74—75
 Bończa-Szałbowski Jan 365—366
 Borek Katarzyna 119—120
 Boros Csaba 248
 Boros Kinga 238, 240—241
 Borowski Mateusz 14, 137, 141, 159, 261, 305, 319—320, 326, 359, 365
 Bourriaud Nicolas 145
 Boy-Żeleński Tadeusz 360
 Bradecki Tadeusz 150, 158
 Braniecki Włodzimierz 177
 Braun Kazimierz 105
 Brawer Wojciech 120
 Brecht Bertolt 192, 306
 Brehová Vladimíra 270
 Broniewski Władysław 326
 Brzoza Zbigniew 385
 Brzyk Remigiusz 143, 148, 161, 170, 173, 175, 177, 193, 195, 198—200, 319, 380, 385
 Buck Andrzej 105, 112—113, 117—118, 120
 Buczek-Żarnecka Beata 368
 Buczyńska-Garewicz Hanna 72
 Buffalo Bill zob. William Frederic Cody 14
 Bugaj Tomasz 27
 Bujnicki Tadeusz 73
 Bukowiec Paweł 73
 Bulanda Małgorzata 119, 121
 Bursa Andrzej 109
 Burska Ewa 186
 Burszta Wojciech Józef 15, 34, 164
 Burzyńska Anna R. 307, 309, 319
 Bystroń Jan Tomasz 63, 67
 Cage John 307
 Cămarășan Mariana 246
 Cassian Cristina 246
 Castorf Frank 306
 Ceaușescu Nicolae 242, 245, 251
 Čechov Anton Pavlovič 272
 Čelakovský František Ladislav 277
 Cellar-Jezierska Sara 355
 Charinczuk Petro 130
 Chelstowski Bogdan 186
 Chojnacki Roman 177
 Chotkewycz Hnat 125—127, 129—130
 Christie Agatha 367
 Chymkowski Roman 37
 Cichy Wiesław 230
 Čičvák Martin 344—345
 Ciechowicz Jan 361
 Cierniewski Piotr 371
 Cieślak Jacek 99
 Cieślik Mariusz 197
 Cigánová Anna 344
 Ciller Jozef 272, 274—275, 336, 338, 344, 346
 Ciller Tom 344—345
 Cillerová Mária 273, 275
 Ciołek Jarosław 200
 Cody William Frederic 14
 Cofałka Jan 189
 Csákányi Eszter 260
 Csontos István 266
 Cybulski Zbigniew 158
 Cyrankiewicz Józef 46
 Cyrwus Piotr 36
 Cywińska Izabella 170, 175—177
 Czapliński Przemysław 68—69
 Czarnota Katarzyna 173
 Czechowski Robert 110
 Cziko Julianna 248
 Czuj Łukasz 143
 Czupryńska Sabina 366
 Czyżewski Marek 329

- Ćwiertniewicz Grzegorz 159
 Danek Danuta 327
 Dąbrowska Maria 360
 Degler Janusz 110
 Deleuze Gilles 209
 Demirski Paweł 170, 323, 329—333
 Derrida Jacques 209, 350—351
 Diderot Denis 174
 Diduszko Dmytr 130
 Diduszko Maria 130—131
 Dilong Rudolf 342
 Dobrijanská Eleonóra 278
 Dobrijanskij Adolf Ivanovič 277—279
 Dobrowlańska Monika 320
 Dobrowolski Piotr 174
 Domańska Ewa 68
 Dracz Iwan 210
 Draghici Maria 238
 Drewniak Łukasz 121, 184
 Drozd Roman 125
 Drozdowska Izabela 33
 Drzewiecki Conrad 307
 Dubačová Viera 285, 291—293, 295
 Duchnovič Alexander 277
 Duczyński Zygmunt 77
 Dudek Antoni 114
 Dudra Stefan 125
 Duma Katarzyna 311
 Duncan Carol 32
 Dutka Elżbieta 33
 Dux Klara 317
 Duży Stanisław 27
 Dworakowski Konrad 385
 Dworciecki Ignacy 111
 Dymiter Marcin 311
 Dziadiková Marta 270
 Dzierżyński Feliks 326
 Dziuk Andrzej 53
 Dzurak Mykoła 126
 Dzwonkowski Tadeusz 113
 Dzygadło-Niklaus Małgorzata 204
 Eliade Mircea 63
 Englerówna Stanisława 80
 Ertner Joanna 106
 Falkiewicz Andrzej 46
 Fel'baba Jozef 271
 Feuer Yvette 258, 261
 Filipowicz Stefan 313, 316
 Fischer-Lichte Erika 14, 365
 Flaszyńska Jolanta 141
 Florescu Carmen 238
 Fo Dario 306
 Forman Miloš 120
 Foucault Michel 36
 Franczak Emil 313
 Franczak Ludomir 309, 313—317
 Franczak Magdalena 313
 Frankiewicz Małgorzata 186, 207, 209
 Fraser Brad 112
 Freidenberg Bronisław 231
 Fritsch Matthias 351
 Fryc Katarzyna 365—367
 Frydryczak Beata 33
 Frynychos z Aten 14
 Fürješová Valéria 270
 Furtak Ewa 155
 Gabara Paweł 55
 Gabašová Katarina 283
 Gadacz Tadeusz 331
 Galgóczi Krisztina 264
 Galloviè Ján 344
 Garai Judit 255
 Garbaczewski Krzysztof 367
 García Rodrigo 178
 Gärtner Katarzyna 151
 Gatys Roman 151
 Gaweł Marcin 36—37, 140, 142, 165
 Gawron Tomasz 116
 Gazdik Martin 342
 Gazy Józef 231
 Gądecki Stanisław 178
 Georius Agricola 18
 Geremek Rafał 197
 Gębska Karolina 355
 Ghiteșcu Mădălina 238

- Giedroyc Jerzy 360, 363
 Gierek Edward 161, 163
 Giżycki Marcin 308
 Głomb Jacek 50, 53, 96—102, 105—106, 108,
 117—123, 179, 225—226, 228—233, 318
 Głowiński Michał 105
 Gnieciak Monika 200
 Godlewska-Byliniak Ewelina 46
 Godlewski Grzegorz 210
 Godyń Filip 79, 164, 317
 Godyń Mieczysław 79, 164, 317
 Gogol Nikolaj Vailievič 271
 Golejewski Andrzej 313, 316
 Golisz Maksymilian 76
 Gołaczyńska Magdalena 50, 102
 Gombár Dodo 338—339
 Gombrowicz Rita 363
 Gombrowicz Witold 199, 205—206, 208—
 209, 359—369
 Gomułka Władysław 40, 46, 118
 Gondowicz Jan 363, 365
 Gonschorek Joanna 227
 Gorczyńska Renata 363, 365
 Goreń Andrzej 66
 Goreń Anna 66
 Gosk Hanna 167
 Gowarzewska-Griessgraber Regina 153
 Gozdek Romana 29
 Górawski Jacek 310
 Górecki Krzysztof 20
 Grabowski Mikołaj 181, 183—184, 186, 189
 Graczyk Adam 177
 Grębecka Zuzanna 226—227, 233
 Grimmelshausen von Hans Jakob Christof-
 fel 274
 Grobelny Ryszard 178
 Grochal Zbigniew 176
 Groll Peter 344
 Gross Jan Tomasz 155
 Grotowski Jerzy 43
 Gruszczyński Marcin 331
 Grzegorzek Mariusz 385
 Grzesiński Przemysław 110, 122
 Gubariew Władimir 212
 Gwóźdź Barbara 36
 Hába Michal 287—288
 Haczek Zdzisław 120—121
 Hagenbeck Carl 14
 Hajdú Eszter 257
 Hal'amová Zuzana 272
 Halczak Bohdan 125
 Haraszczuk Hałyna 130
 Harding Douglas A. 19
 Hárs Anna 255—256
 Harwood Ronald 108
 Haugsburg Franciszek Józef 277—278
 Hausbrandt Andrzej 97
 Havran Marija 344
 Háy János 264
 Hebanowski Stanisław 107, 112
 Heidegger Martin 64, 77
 Heinrich George 80
 Hempel Stanisław 45
 Hertz Aleksander 67
 Heyerdal Thor 17
 Hirsch Marianne 186—188, 319—320
 Hobsbawm Eric 79, 87, 164, 317, 320
 Hochbruck Wolfgang 14, 16—17, 19, 22
 Hoffman Jerzy 330
 Horák Karol 272, 275—276, 279, 335—337,
 342
 Horthy Miklós 249
 Hrabe Václav 109
 Hrebejk Jan 120
 Hroboň Samo Bohdan 277
 Hruška Petr 90
 Hrycak Jarosław 212
 Hryc-Duda Ivan 269—270
 Hrynyszyna Maryna 128
 Hudák Sergej 270, 272, 276
 Hudák Štefan 270, 278
 Huelle Paweł 359, 361, 363—369
 Huizinga Johan 330
 Hulejczuk Hanna 125
 Hulejczuk Józef 125
 Hurban Jozef Miloslav 277—278
 Husák Gustáv 335, 343—348
 Hylejuk Bohdan 130
 Idzikowska Maria 119
 Ignatjew Dorota 160

- Il'f Ilya 272
 Inge Wilhelm 97
 Inšitorisová Dagmar 277
 Irzykowski Karol 362
 Ivančinová Helena 270
 Ivančo Ivan 271
 Ivanov Vladimir 67
 Iwasów Inga 75
 Iwaszkiewicz Jarosław 360

J
 Jagiellonka Anna 74—75
 Jagiełło-Kołaczyk Marzanna 44
 Jakubczak Aleksandra 350—354, 356
 Jakubik Arkadiusz 158, 192
 Jakubowski Jarosław 148, 161, 319
 Jałowiecki Bohdan 9
 Jan Paweł II, zob. też Wojtyła Karol 193—195, 200—201
 Janaszek-Ivaničková Halina 340
 Jancarz Edward 122
 Janicka Jagna 366
 Janion Maria 67—68
 Jankowska Małgorzata 313
 Janosch (właśc. Eckert Horst) 31, 150
 Janukowicz Wiktor 220
 Jařab David 93
 Jarmułowicz Małgorzata 363, 365
 Jarzębowski Zbigniew 75
 Jarzębski Jerzy 359, 363
 Jarzyna Grzegorz 160
 Jaselska Donia 125
 Jaworski Wołodymyr 210
 Jelinek Elfriede 256
 Jędrzejczak Piotr Bogusław 107
 Jun Irena 313, 316
 Juřina Věnceslav 91
 Jurkiewicz Jan Gustaw 27—28
 Juszczenko Wiktor 131
 Juzwenko Adolf 230

K
 Kaczmarek Jarosław 352—353
 Kaczorowski Antoni 79—80
 Kádás József 260
 Kaden-Bandrowski Juliusz 362
 Kadłubek Zbigniew 77, 81, 165
 Kaliňáková Marta 270
 Kalinowski Daniel 308, 310
 Kalita Marek 148, 161, 319
 Kamza Paweł 112
 Kane Sara 111
 Kanikowski Piotr 102
 Kantor Tadeusz 323—325, 327—333
 Kapica-Curzytek Joanna 121
 Karásek Miloř 271
 Karczewski Leszek 385
 Karmi Nave 64
 Karpowicz Tymoteusz 39—40, 42—44, 46—47
 Karwacki Arkadiusz 15, 34
 Karwowska Bořena 167
 Kasproicz Nikodem 173
 Kastyniuk Wasyl 130
 Kaszyc Romana 82
 Kaufman Moisés 256
 Kawalec Edward 27
 Kazimierz Wielki 327
 Kerekcs Peter 344
 Kester Grant 240—241
 Kidawa-Błoński Jan 144—158
 Kielbasa Jan 65
 Kiepora Jan 161, 362, 368
 Kierc Bogusław 42—43, 46
 Kijak Urszula 149
 Kinzer Calvin C. 19
 Kiss Árpád 266
 Kiss István 266
 Klata Jan 317—318
 Kleiner Juliusz 181
 Klimáček Viliam 344—347
 Klimczak-Ziółek Jolanta 200
 Klimsza Janusz 91, 93
 Kłosińska Krystyna 196—197
 Kłoskowska Antonina 67
 Kłoskowski Wojciech 372
 Kłuciński Piotr 106
 Knychalska Katarzyna 101
 Kolankiewicz Leszek 203
 Kollár Viktor 342
 Koltès Bernard-Marie 170
 Kołodziej Marian 39
 Kołodziejska Anna 365
 Kołodziejska Katarzyna 365

- Komendant Tadeusz 141
 Komza Małgorzata 15
 Kondratiev Dmitrijevich Nikolaj 270—271
 Kondusza Wojciech 226, 231—232
 Konwiarz Richard 41
 Konwicki Tadeusz 194
 Kopciński Jacek 367
 Kopka Krzysztof 106, 118, 226, 318
 Korin Eugeniusz 170
 Korpos András 238
 Korzeniewski Bartosz 68
 Korzeniowski Józef 126—127
 Kosieliński Sławomir 186
 Kosiński Dariusz 111
 Kossuth Lajos 337
 Kostenko Lina 210
 Kostka Branislav 344
 Košút Ľudovít 277
 Kot Tomasz 144
 Kotyńska Katarzyna 212
 Kovács Dezső 245
 Kowalczyk Janusz R. 121
 Kowalewski Maciej 106, 118, 226, 318
 Kowalska Jolanta 98
 Kowalska Małgorzata 68
 Kowalik Urszula 285
 Koziół Ireneusz 107, 111—114, 116, 121
 Kozmenko-Delinde Valentín 271
 Krakowska Joanna 240
 Král' Janko 277, 335—336, 348
 Králiková Marcela 283
 Krebs Patrik 285
 Kruszczyński Piotr 170, 175, 179
 Kryczyńska-Pham Anna 156, 159
 Kryspiańczyk Artur 197
 Krzystek Waldemar 226—227
 Kubicka Irena 107
 Kubikowska Edyta 307
 Kubikowski Tomasz 307
 Kubištová Máčiková Adriana 287—288
 Kubran Martin 344
 Kučerenko Alexander 272, 276
 Kudlačáková Veronika 283
 Kuik-Kalinowska Adela 308, 310
 Kuligowska-Korzeniewska Anna 204
 Kunc Aleksandra 77, 81
 Kuncewiczowa Maria 362
 Kuras Leszek 174
 Kurczew Roman Fedorowicz 127
 Kurdwanowski Jan 229
 Kurowicki Jan 107
 Kurz Iwona 210
 Kusiak Iwona 108, 112, 118, 122
 Kutz Kazimierz 138, 143, 150—151, 159, 197
 Kuwałek Robert 62
 Kuźma Erazm 75
 Kuźmiński Piotr 352—353
 Kwiatkowska Olga 204
 Labuda Gerard 74
 Lachman Michał 363
 Lajborek Andrzej 176
 Landsman Ivan 93
 Lang Michał 94
 Latoszek Bartłomiej 28, 30, 35, 37
 Latoszek Marek 309
 Latta Igor 270, 272, 276
 Lehuta Emil 340—341
 Lemańska Katarzyna 308
 Lembas Jan 115
 Lengyel Anna 255, 259, 266
 Lenin Włodzimierz Ilicz 256
 Leński Janusz zob. Cofałka Jan
 Lepcke Ferdinand 319
 Leraczyk Zbigniew 160
 Lescot David 261
 Lesiak Dorota 313
 Lesiak Marcin 27
 Lessig Lawrence 13
 Levin Hanoch 108
 Levin Julo 80
 Leyko Małgorzata 22, 308, 320—321
 Liber Marcin 170
 Libezňuk Eugen 270, 272, 276
 Lindovská Nadežda 295
 Lindquist Kristina 259
 Lipus Radovan 89
 Lisak-Gębala Dobrawa 190
 Lisicki Piotr 116
 Liszka Sebastian 355
 Litwinowicz-Drożdziel Małgorzata 210
 Loewe Carl 78

- Lowenthal David 231
 Lubicz Halina 107
 Lubimov Jurij P. 341
 Lubina-Cipińska Danuta 200
 Lukačiková Ľudmila 272, 276, 300
 Lulka Dorota 368
 Lyotard Jean François 68, 209
- Ł**
 Łakomska Małgorzata 355
 Łazarkiewicz Piotr 109, 114, 116—117, 121
 Łomnicki Tadeusz 170
 Łopatyński Łewko 132
 Łukosz Jerzy 121
 Łysak Paweł 170, 318
- M**
 MacAloon John 22
 Machalica Henryk 107
 Mackiewicz Lech 152
 Magowski Krzysztof 144
 Maj Dariusz 227
 Majakowski Włodzimierz 306
 Majchrowski Zbigniew 365, 367
 Majdaniec Helena 79, 81
 Majewski Sebastian 317—319
 Majkowski Grzegorz 174
 Makarius Jan 270
 Makowska Justyna 174
 Malejka Anna 82
 Malicki Bogusław 114
 Maliszewski Karol 190
 Mandila Abdel 205
 Mankovecký Róbert 338—339
 Marciniak Ewelina 158
 Markiewicz Czesław 109, 111
 Marko Marián 270, 276
 Markowski Michał Paweł 307
 Marquez Garcia Gabriel 192
 Marszałkowski Tomasz 114
 Martyna Bartosz 36
 Marzec Lucyna 173
 Masłowska Dorota 160—161
 Matejka Miroslav 270
 Matsangos Rolando 238
 Matusz Rafał 108
 Matuszewski Waldemar 112
 Matysik Grzegorz 112
- Mauman Zygmunt 208
 Mazowiecki Tadeusz 170
 Mazur Mariusz 13, 306
 Mądzik Leszek 36
 McDonagh Martin 112—113
 Mckenzie John 349
 Meličková Hana 339
 Menzel Jiří 120
 Mertas Jan 120
 Meyer-Schwartan Wilhelm 79
 Mich Włodzimierz 67
 Michalska Lidia 151
 Michalski Kazimierz 64
 Michalski Kazimierz ks. 113—114
 Michalski Piotr 366, 368
 Mickiewicz Adam 204—205
 Mierzicka Rozalia 355
 Mieszko III Stary 84
 Migański Jacek 68
 Migut Milena 64
 Mihaľovová-Korbová Natália 270
 Miklaszewski Krzysztof 324
 Miklós Ördög Levente 248
 Mikołajczak Małgorzata 308
 Mikołajczyk Stanisław 329
 Mikuš Ján H. 296
 Militaru Sorin 245
 Miller Leszek 118
 Miłosz Czesław 190, 364
 Mindoš Lubomír 270, 272, 276
 Mirandolla Franciszek 40
 Mokrzycki Piotr 355
 Molière (właśc. Jean-Baptiste Poquelin) 270
 Moll Simon 205
 Morawińska Agnieszka 63
 Morgan Levis 196
 Moss Piotr 39
 Mościcki Paweł 155, 205—206
 Motensko Sergiej 227
 Motyl Ivan 92
 Mrowiec Anna 35
 Mrozek Witold 307
 Mrozek Sławomir 368
 Murawski Jarosław 158
 Musierowicz Małgorzata 169—170
 Mutz Stanisław 150

- Mykytejczuk Kateryna 130
 Nagy Dorottya 248
 Nagy Parti Lajos 264
 Nagy Viktor 260
 Nałkowska Zofia 360
 Nánay Fanni 259
 Navas Eduardo 309
 Negri Pola 161
 Neinert Mirosław 150
 Nelega Alina 246
 Neždana Neda 213—216, 219—221
 Nietzsche Fryderyk 33
 Niklaus Wolfgang 204
 Nitkowska-Węglarz Jolanta 310
 Niukanen Emma 163
 Nora Pierre 159—160, 320—321
 Nowak Bogusław 123
 Nowak Jerzy 117
 Nowak Jeziorański Jan 230
 Nowak Mateusz 119, 313, 316
 Nowiński Jacek 15, 34
 Nünning Ansgar 271
 Nvota Jakub 271
 Nycz Ryszard 141, 307

O
 Ogiński Michał 230
 Okoniewski Stanisław 362
 Okopień-Sławińska Aleksandra 105, 206
 Okopiński Marek 107
 Ol'ha Matúš 271—276, 278
 Ol'hová Katarína 276, 278
 Olechnicki Krzysztof 15, 34
 Olijnyk Borys 210
 Olkusz Piotr 307
 Omiczyński Edmund 76
 Ördög Tamás 258—259
 Orłowski Hubert 33
 Orsós Róbert 258
 Osękowski Czesław 114, 116
 Osmańczyk Edmund Jan 189
 Ostermeier Thomas 265
 Ostojak Edyta 199

P
 Pácl Štěpán 93
 Pakuła Andrzej 100—101
 Palacký František 277
 Palković P. 335
 Pałyga Artur 152—153, 318
 Pantlikáš Jozef 272, 276
 Patlewicz Waldemar 158
 Pavis Patrice 307
 Pavlovič Alexander 277
 Pawłowicz Bohdan 362
 Pawłowski Roman 96, 101, 111, 171—173, 204
 Pawłyszyn Marko 213
 Pecko Marián 340
 Peja Ryszard 173
 Pełka Artur 22
 Petö Zsolt 266
 Petöfi Sándor 277
 Petrov Jevgenij 272
 Petrunkin Nikolaj Vasilievič 270
 Pęciuc Alexandra 246
 Pękała Teresa 68
 Piaf Edith 341
 Picasso Pablo 56
 Piekarska Magdalena 100
 Pietrasiewicz Tomasz 61, 65
 Pięta Stanisław 154
 Pilátová Jana 286
 Pilch Jerzy 112, 117—121
 Pilewska Ewa 383
 Pilgrim Andreas 317
 Piłsudski Józef 163, 323—324, 326—327, 330—331
 Piotrowska Magdalena 15
 Piotrowski Andrzej 329
 Piotrowski Walerian 116
 Plata Tomasz 307—308
 Płoski Paweł 372
 Poddębniak Anita 227
 Podstawny Maciej 165
 Polák Roman 336, 341—342
 Polenz Christoph von 83
 Polenz Jakub von 83
 Popczyk Maria 32
 Popławska Aleksandra 148—149, 161, 319
 Porębski Mieczysław 327
 Poulet Georges 105
 Pražmári Jozef 270—271

- Proics Lilla 261
Prokopiuk Jerzy 64
Próchniak Rafał 13, 305
Prus Krzysztof 107
Przyłuska-Urbanowicz Katarzyna 22
Pucek Zbigniew 139
Puchalski Mariusz (pseud. Szeksypra Wis-
ława) 108—109
Puchała Marzena 28
Pukan Miron 268
Pułka Leszek 232
Puzyna-Chojka Joanna 265
- R**
Radawiec Tomasz 232
Radlinský Andrej Ľudovít 278
RRadomski Andrzej 13
Rancière Jacques 241
Ranger Terence 79, 164, 317
Raszewski Zbigniew 110, 307
Ratajczak Piotr 160—161
Ratajczakowa Dobrochna 23
Rázusová Júlia 271
Redosz Andrzej 368
Rejniak-Majewska Agnieszka 36
Rewers Ewa 34, 53
Riedl Ryszard 144—145, 158, 160
Rigo Jozef 285
Ricoeur Paul 186, 206—207, 209
Roach Joseph 141—144
Rodowicz Tomasz 384
Rokem Freddie 305, 325—326, 359
Rokuszewska-Pawełek Alicja 329
Rolland Romain 39—40
Rorthy Richard 209
Rosner Katarzyna 186
Roszkowski Jakub 112, 158
Roszkowski Janusz R. 112
Rottenberg Anda 96
Rozhin Andrzej 108
Rozwadowski Tomasz 367
Różewicz Tadeusz 368
Różycki Tomasz 181, 185, 187—190
Rudziński Łukasz 366—368
Rusiňák Vasil 270, 272, 276
Rusinková Daniela 276
Rutkowski Rafał 36
- Rychcik Radosław 170
Rykała Jacek 161
- S**
Sadocha Marzena 69
Sadza Agata 330
Sajewska Dorota 307—308
Sakson Andrzej 309
Sarrazac Jean-Pierre 261
Sartre Jean-Paul 65
Saryusz-Wolska Magdalena 68, 159
Schaeffer Bogusław 107
Schermann Márta 258
Schiller Friedrich 272
Schingensief Christoph 204
Schlögel Karl 33
Schmidt Jacek 51—52
Schmude Albert 45
Schneemann Carolee 307
Schneider Alein 97
Schudrich Michael 63
Schultz 206, 208
Sebastýén Aba 238, 245, 248
Šebo Igor 159
Sendyka Roma 307
Šeregi Juraj 269—270
Shakespeare William 118, 170, 206, 208
Siatecki Alfred 114
Siemion Piotr 42
Sieradzki Jacek 116, 121, 363
Sierbińska Agata 187
Šimon Ladislav 279
Sinitowycz Mychajło 125
Sinitowycz Włodzimierz 125—126, 130—
132
Sinitowycze Dmytr, Roman, Włodzimierz
131
Sirera Rodolfo 170
Sisák Jaroslav 271
Sisákova Jaroslava 270
Sisákova Mária 272
Siuda Małgorzata 112
Siwiak Agata 168
Siwor Dorota 73
Škovranová Svetlana 272, 276
Skórzyńska Izabela 62
Skrendo Andrzej 182, 184

- Škripková Iveta 340
 Slevogt Esther 259
 Sławiński Janusz 105, 207
 Słupska Iga 193
 Smolarska Zofia 21
 Smoleńska Janina 79, 81
 Smolorz Michał 31, 150, 154, 195—198, 200
 Sobaszek Erdmute 203, 209—210
 Sobaszek Wacław 203—205, 208
 Sobaś-Mikołajczyk Pola 200
 Soberiaj Leszek 138, 151
 Sobiecka Anna 308
 Sofokles 112
 Solska Ewa 13, 306
 Sołomijczuk Jura 125
 Speer Daniel Georg 274
 Spiro 264
 Spišák Šimon 287, 298
 Sprušanský Svetozár 271
 Stalin Josif Vissarionovič 163
 Stanglewicz Konrad 113—114
 Stangret Maria 325
 Staniewski Włodzimierz 204
 Starczewski Stefan 186
 Steinbeck John 272
 Stoeuer Emil 80
 Straburzyński Bartek 119—120
 Straszewicz Czesław 359—360, 362—364, 366, 368
 Stropkovský Ivan 272, 276
 Strugacki Arkadij i Borys 219
 Stryj Zbigniew 27—28, 30, 35, 165
 Strzelczyk Ewa 52—53
 Strzępka Monika 170, 323—324, 329—331
 Štúr Ľudovít 277, 335—338, 348
 Stwosz Wit 324, 326, 328
 Šubík František 342
 Sudor Karol 291
 Sugiera Małgorzata 14, 137, 141, 159, 261, 305, 319—320, 326, 359, 365
 Šukšin Vasilij 272
 Sulik Marek 344
 Sułek Henryk 111
 Suryn Andrzej 205
 Sütö András 237, 239
 Svěrák Jan 120
 Svoboda Ludvík 269
 Swinarski Artur Maria 360
 Szabó Atilla 240
 Szabó Veronika 261
 Szacka Barbara 68, 77
 Szacki Jerzy 205
 Szakács László 248
 Szamosi Zsófia 258—259
 Szczawińska Weronika 169
 Szczepański Marek 197, 321
 Szczepkowska Joanna 349
 Szerbak Jurij 210
 Szczerska Janina 79, 80
 Szczęsny Mikołaj 78
 Szczucińska Beata 308
 Szejnert Małgorzata 158
 Szekalski Krzysztof 352
 Székely Csaba 244—249, 252
 Szekeryk-Donkiw Petro 125—126
 Szeksypra Wisława zob. Puchalski Mariusz
 Szewczyk Szymon 193
 Szkotak Paweł 51, 54—56
 Szlendak Tomasz 15, 34
 Sznajder Andrzej 34
 Szpociński Andrzej 68
 Sztarbowski Paweł 121
 Sztark Heliodor 80
 Sztuka Maria 157
 Szumił Marta 177
 Szyłko Mieczysław 113
 Szymaniak Dariusz 366—368
 Szyborski Maciej 352
 Ślaski Kazimierz 74
 Śliwiński Piotr 182
 Śliwonik Lech 206
 Śmigieński Wojciech 109—112
 Śpiewak Tomasz 148, 161, 175, 194, 197—198, 200, 319
 Świerczek Paweł 200
 Talarczyk Robert 142, 150, 152—159, 164, 192
 Tanasijczuk Mychajło 125
 Tatarka Dominik 335, 340—342, 348

- Tatarkiewicz Anna 63, 105
 Taylor Charles 331
 Thomson Ewa 167
 Tiso Josef 335, 343, 348
 Tisza Koloman 278
 Tkáč Jozef 270, 272, 276
 Tkacz-Janik Małgorzata 196—197
 Toczewski Andrzej 112
 Tokarska-Bakir Joanna 206
 Tokarz Piotr 355
 Tollas Gábor 248
 Toma Cristina 238, 243
 Tomaszewicz Jan 108, 122
 Tomaszuk Piotr 53
 Tompa Andrea 241
 Tompa Klara 238
 Tracz Bogusław 52
 Trojanowiczowa Zofia 177
 Truščínská-Sivá Jana 171
 Tuan Yi-Fu 63, 67
 Tucholsky Kurt 80
 Turner Victor 32, 97
 Turok Vasil' 269—270, 272, 274, 276
 Turski Mieczysław 107
 Twardoch Szczepan 158
 Tyrmand Leopold 100, 118
 Tysza Juliusz 53—54
 Tytkowska Anna 37

Übersfeld Anne 55
 Uhlár Blahoslav 271
 Uniłowski Zbigniew 364
 Urban Michał 143
 Urbanek Mariusz 231—232
 Urbanovits Krisztina 258—259
 Urbańska Małgorzata 228
 Urbański Robert 21, 117—119, 228—230
 Urválek Aleš 271

Válek Miroslav 335, 341—342
 Van der Leeuw Gerardus 64
 Vasiliev Vasil' 270
 Vattimo Gianni 207
 Villqist Ingmar (właśc. Świerszcz Jarosław)
 138, 150—156
 Viňarský Jaro 294

 Volkan Vamık D. 246, 250—251
 Vrto Peter 285

Wach-Malicka Henryka 154, 199
 Wajda Andrzej 184
 Wakar Jacek 121
 Walas Teresa 307
 Walenczykowski Mikołaj 352
 Waleryś Zbigniew 120—121
 Wanat Andrzej 212
 Wańkowicz Melchior 387
 Wapersnow Karsten von 83
 Warlikowski Krzysztof 170
 Wasilewska Monika 174, 385—386
 Wawrzon Ewa 75
 Wdowiak Anna 385
 Wdowik Małgorzata 350—354, 356
 Weber Andrzej 112
 Weiss Peter 256
 Wejs-Milewska Violetta 360
 Weksler-Waszkinel Romulad-Jakub 63
 Węlniński Andrzej 325
 Węgrzyn Ryszard 355
 White Hayden 330
 Wieliński Bartosz T. 31
 Wierzchowski Anatol 82
 Wierzchowski Marcin 170, 318
 Wilk Teresa 96—99
 Wilkie Fiona 225
 Wilkoszewska Krystyna 68
 Wilson Robert 307
 Winiarska Halina 107
 Wiński Wojciech 169
 Wiśniewski Janusz 170
 Wiśniewski Ludomir 27
 Witek Piotr 306
 Witka Piotr 13
 Witkowski Andrzej 39
 Witkowski Maciej 200
 Witt-Michałowski Łukasz 152
 Wodecka Dorota 189
 Wodziński Paweł 170
 Wojaczek Rafał 42
 Wojciechowska Joanna 205
 Wojcieszek Przemysław 111, 116, 118
 Wojdan Zygmunt 212

- Wojdon Grzegorz 227
 Wojtyła Karol, zob. też Jan Paweł II 324
 Wojtyszko Maciej 367
 Wolak Paweł 232
 Wolański Waldemar 383
 Wołczyk Lech 232
 Wołycka Iryna 127—129
 Woroniecki Sylwester 75
 Wódz Kazimiera 200
 Wóycicki Kazimierz 188
 Wrzaskała Ryszard 232
 Wrzyszczyk Wiktoria 313
 Wuttke Britta 75
 Wycisk Karolina 308
 Wyspiański Stanisław 176—177, 206, 208, 327
 Wyszomirski Piotr 365—366

Záborský Jonáš 269, 277, 337
 Zagrebel'skij Juraj Petrovič 269—270
 Zajcew Jurij 210
 Zalesiński Jarosław 365, 367
 Zalewska-Zemła Małgorzata 51, 53
 Zapasnik Tadeusz 75
 Zatrybówna Alicja 107
 Zavorský Ján 270, 341—342

 Zawadzki Andrzej 209
 Zbrzeźniak Urszula 186
 Zdanowicz Leon 83
 Zelenka Peter 120, 158
 Zelizer Barbie 187
 Zgaiński Marek 107
 Ziajski Adam 169
 Zielińska Maryla 161
 Ziemiński Andrzej 212
 Ziemilski Wojciech 350, 355—356
 Zola Emil 174
 Zsámbéki Gabor 237
 Zsigmond Andrea 249
 Zygałło Tomasz 108

Żakiewicz Zbigniew 73
 Żentara Edward 108
 Żołyński Cezary 108
 Żuberek Dorota 121
 Żurawiński Grzegorz 233
 Żuromski Ryszard 111
 Życiński Józef 63

Oprac.

Aneta Głowacka, Dorota Fox

Redaktor
Justyna Mroczkowska

Projekt okładki
Wojciech Widera

Redaktor techniczny
Małgorzata Pleśniar

Łamanie
Marek Zagniński

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-443-1
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-444-8
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 25,0. Ark. wyd. 33,0. Papier
offset, kl. III, 90 g Cena 50 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp z o.o.” Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

[Kup książkę](#)

TEATR

historii lokalnych w Europie Środkowej

Więcej o książce

CENA 50 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-444-8

[Kup książkę](#)